

KRETINGOS R. VYDMANTŲ GIMNAZIJOS UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE ORGANIZAVIMO APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimo aprašas (toliau – Aprašas) numato ugdymo ne mokyklos aplinkoje tikslus, formas, trukmę ir reikalavimus mokinių saugumui bei prasmingam ugdymo laiko panaudojimui užtikrinti. Aprašo nuostatos netaikomos vykimui į fizinio ugdymo pamokas, kai jos organizuojamas baseinuose ar sporto aikštynuose ir vykstama ne rečiau kas dvi savaites.

2. Mokinių mokymosi procesas turi būti organizuojamas ne tik gimnazijoje ir jos aplinkoje, bet ir ne gimnazijos aplinkose, organizuojant išvykas į muziejų, teatrą, galeriją, parką, STEAM atviros prieigos centrus ar kitas mokymuisi aktualias aplinkas.

3. Gimnazija, ugdymo procesą organizuodama ne mokyklos aplinkoje, priima ir derina sprendimus dėl organizavimo laiko, vietos, formos, turinio atitikties Bendrosioms programoms bei saugumo reikalavimams. Ugdymo procese skiriamos prasmingos užduotys, vertinama mokymosi pažanga.

II SKYRIUS UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE ORGANIZAVIMO FORMOS IR TRUKMĖ

4. Atsižvelgiant į dalyko bendrosios programos mokymosi turinį, gimnazijos veikos tikslus ir uždavinius ugdymo procesas ne gimnazijos aplinkoje gali būti organizuojamas vykdant:

4.1. išvykas, t. y. išvykimus iš gimnazijos mokymosi tikslais: į muziejus, parodas, bibliotekas, kultūros centrus, STEAM centrus, parkus, sporto aikštynus, baseinus ar kitus objektus, erdves, kuriose organizuojamas ugdymo procesas;

4.2. pažintines veiklas, kaip neformaliojo vaikų švietimo veiklas, skirtas vaikų ir jaunimo jautiniam, pilietiniam ir kultūriniam ugdymui skatinti.

5. Pažintinės veiklos organizavimo formos:

5.1. ekskursija – turistinių objektų lankymas nustatytu maršrutu ugdymo tikslais, kurį vykdo gidas arba mokytojas; gidas – asmuo, kuris suteikia specialią informaciją apie lankomus muziejus, meno galerijas, gamtos, kultūros, mokslo, parodų ar kitus objektus arba vietas;

5.2. turistinė stovykla – trumpalaikio vaikų poilsio organizavimo forma į rekreacinę teritoriją su įrengta stovyklaviete;

5.3. sąskrydis – organizuotas vaikų susibūrimas gamtinėje aplinkoje (stovyklavietėje) poilsio ar ugdymo tikslais;

5.4. vaikų turizmo renginys – trumpalaikės neformaliojo vaikų švietimo programos (gali būti sudedamoji formaliojo ir neformaliojo švietimo programos dalis) vykdymas keičiant vietą pažintiniais, rekreaciniais ir sportiniais tikslais;

5.5. žygis – ugdymo tikslais organizuotas keliavimas nustatytu maršrutu pėsčiomis ar naudojant įvairias priemones;

5.6. varžybos – organizuotas vaikų (jų grupių) rungtyniavimas ugdymo tikslais;

5.7. ugdymo karjerai išvyka – užsiėmimas už gimnazijos ribų, skirtas lavinti gebėjimus, ugdyti kompetencijas, padėsiančias rinktis studijų kryptį, profesinę veiklą bei planuoti savo vietą darbo rinkoje.

6. Ugdymo proceso ne mokyklos aplinkoje trukmė gali būti:

- 6.1. trumpalaikė (nuo vienos iki kelių valandų);
 - 6.2. visos dienos (trukmė ilgesnė nei per dieną nustatytas pamokų laikas);
 - 6.3. ilgesnė nei vienos dienos (trunka ilgiau nei vieną ugdymo dieną, įskaitant kelionę ir apgyvendinimą).
7. Ugdymas ne mokyklos aplinkoje gali būti organizuojamas:
 - 7.1. artimoje aplinkoje, netoli gimnazijos esančiose organizacijose, viešose erdvėse ar parkuose ir kituose objektuose;
 - 7.2. savivaldybės teritorijoje;
 - 7.3. kitos savivaldybės teritorijoje;
 - 7.4. kitoje šalyje.

III SKYRIUS

UGDYMO NE MOKYKLOS APLINKOJE PLANAVIMAS IR ORGANIZAVIMAS

8. Pažintines kultūrinės veiklas gali organizuoti dalyko mokytojai, klasės vadovai, švietimo pagalbos specialistai (toliau – pedagogai):

8.1. dalyko mokytojai numato ugdymo kitose aplinkose poreikį, tikslus ir turinį, atsižvelgdami į dalyko bendrojoje programoje numatytus tikslus ir mokinių ugdymosi poreikius;

8.2. klasės vadovai kultūrinės pažintinės veiklos (edukacinių išvykų, ekskursijų ir kt.) poreikį, tikslus ir turinį numato, atsižvelgdami į klasės mokinių ugdymo tikslus ir poreikius, numatytus klasės vadovo veiklos plane, bei gimnazijos metų plane numatytus uždavinius;

8.3. švietimo pagalbos specialistai, neformaliojo ugdymo mokytojai pažintines edukacines veiklas organizuoja, atsižvelgdami į mokinių ugdymo karjerai, saviraiškos, bendrųjų kompetencijų ugdymosi poreikius.

9. Siekiant užtikrinti sklandų gimnazijos ugdymo proceso organizavimą, mokytojai planuodami edukacines veiklas kitose aplinkose su atsakingu direktoriaus pavaduotoju suderina veiklos datą, tikslus, vykstančių mokinių bei lydinčių asmenų sąrašą bei pateikia dokumentus:

9.1. ne vėliau kaip prieš tris darbo dienas planuojant vienos dienos ar trumpesnės trukmės edukaciją;

9.2. ne vėliau kaip prieš 10 darbo dienų planuojant dviejų ugdymosi dienų edukaciją.

10. Planuojant organizuoti ugdymą ne mokyklos aplinkoje rekomenduojama atsižvelgti į šiuos veiksnius:

10.1. tikslingumo. Numatyti, kaip suplanuotos veiklos padės siekti dalyko Bendrojoje programoje numatytų tikslų, kokios užduotys bus skiriamos mokiniams ir kaip bus vertinama jų pažanga;

10.2. mokinių saugumo. Numatyti priemonės mokinių saugumui esant ne gimnazijos aplinkoje užtikrinti;

10.3. įtraukumo. Siūlant veiklas atsižvelgti į mokinių mokymosi poreikių įvairovę ir sudaryti sąlygas visiems mokiniams dalyvauti planuojamose veiklose, numatant įvairius mokinių įsitraukimo į veiklas būdus;

10.4. ekonomiškumo. Įvertinti, kokių papildomų žmogiškųjų ir finansinių išteklių gali pareikalauti ši veikla ir ar gimnazija gali juos skirti;

10.5. rizikų tikimybės. Apsvarstyti galimas rizikas ir numatyti jų įveikos būdus.

11. Siekiant, kad ugdymas ne mokyklos aplinkoje sukurtų prielaidas mokiniams patirti gilesnę mokymosi patirtį siektina:

11.1. numatyti konkrečius uždavinius, kuriems pasiekti ugdymo procese reikalingos kitokios aplinkos;

11.2. įtraukti mokinius į pasiruošimo procesą ir padėti mokiniams suprasti kontekstą;

11.3. važiavimo laiką iš dalies panaudoti mokymuisi jeigu ugdymo proceso metu į mokymosi vietą vykstama specialiu transportu;

11.4. ugdymo procese organizuoti aktyvias mokymosi veiklas, pritaikytas kitokiai aplinkai, kurios negalimos organizuoti mokantis klasėje;

- 11.5. į ugdymo procesą pagal galimybes įtraukti interaktyvias mokymosi priemones;
- 11.6. ugdymo veiklas organizuoti pagal iš anksto sudarytą planą.
- 12. Veiklose pagal galimybes dalyvauja visi klasės mokiniai. Mokiniams, nedalyvaujantiems ugdyme (veikloje) ne mokyklos aplinkoje, ugdymo procesas organizuojamas gimnazijoje.

IV SKYRIUS

SAUGUMO REIKALAVIMAI IR ATSAKOMYBĖS

13. Organizuojant išvyką, vykimą į pažintines veiklas (toliau – Išvyka) ir siekiant užtikrinti besimokančiųjų saugumą, yra skiriami lydintys asmenys ir Išvykos vadovas. Lydintys asmenys – suaugę asmenys, kurių funkcijas apibrėžia gimnazijos vadovas. Lydinčiųjų asmenų skaičius priklauso nuo Išvykoje dalyvaujančių mokinių skaičiaus. Jeigu Išvykoje dalyvauja:

13.1. mažiau nei 15 mokinių, kurie mokosi pagal pradinio, pagrindinio ugdymo programą ir jaunesni nei 16 metų, skiriamas Išvykos vadovas ir lydintis asmuo;

13.2. mažiau nei 15 mokinių ir jie yra vyresni nei 16 metų, skiriamas tik Išvykos vadovas;

13.3. daugiau kaip 15 mokinių, vyresnių nei 16 metų, skiriamas Išvykos vadovas ir lydintis asmuo;

13.4. daugiau kaip 30 mokinių, skiriamas Išvykos vadovas ir 2 lydintys asmenys;

13.5. organizuojant Išvyką į užsienį, skiriamas Išvykos vadovas ir lydintys asmenys santykiu 15 mokinių – 2 lydintys asmenys; 30 mokinių – 4 lydintys asmenys;

13.6. suaugusiems asmenims vykstant į Išvykas skiriamas tik Išvykos vadovas, kuriuo gali būti skiriamas vienas iš vykstančiųjų.

14. Siekiant užtikrinti mokinių saugumą organizuojant ugdymą ne gimnazijos aplinkoje, nustatoma, kad:

14.1. gimnazijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo:

14.1.1. skiria ir tvirtina asmenį, atsakingą už ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimą;

14.1.2. vertina galimas rizikas ir kitus veiksnius, teikia pritarimą / neteikia pritarimo planuojamai Išvykai;

14.1.3. skiria ir tvirtina Išvykos vadovą ir lydinčiuosius asmenis. Lydintys asmenys nėra skiriami, kai ugdomojoje veikloje dalyvauja tik suaugusieji asmenys;

14.1.4. atsižvelgdamas į planuojamos veiklos specifiką, mokinių amžių ir jų specialiuosius ugdymo(si) poreikius, gali nustatyti dalyvaujančiųjų išvykoje skaičių ir kitokių lydinčių asmenų skaičių;

14.2. Išvykos vadovas:

14.2.1. parengia veiklų programą / planą (priedas Nr. 1) ir numato parengiamuosius darbus;

14.2.2. numato galimas rizikas ir pasirengimą joms valdyti;

14.2.3. priima vadybinius sprendimus, reikalingus mokymuisi ne mokyklos aplinkoje įgyvendinti;

14.2.4. pristato suplanuotų veiklų planą mokiniams ir jų tėvams (globėjams, rūpintojams);

14.2.5. įtraukia lydinčius asmenis į parengiamuosius darbus, numato jų pareigas, priskiria lydintiems asmenims mokinių grupes, už kurių saugumą jie atsakingi;

14.2.6. parengia saugos ir sveikatos instrukciją (priedas Nr. 2);

14.2.7. praveda instruktavimą, kuriame supažindina mokinius su instrukcija („Mokinių saugos instruktavimų registravimo žurnalas“)

14.2.8. užtikrina numatytų veiklų įgyvendinimą ir sąlygas numatytiems ugdymo tikslams pasiekti;

14.2.9. užtikrina, kad vykdant suplanuotas veiklas būtų laikomasi gimnazijoje nustatytų procedūrų;

14.3. nepilnamečių mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) atsakingi už:

14.3.1. raštiško sutikimo dėl vaiko dalyvavimo planuojamose veiklose pateikimą už Išvyką atsakingam asmeniui. Sutikimas pateikiamas pagal gimnazijos parengtą formą (priedas Nr. 3);

mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) turi teisę nepritarti, kad vaikas dalyvautų Išvykoje, atšaukti vaiką iš Išvykos.

14.3.2. su Išvykai organizuoti susijusių išlaidų apmokėjimu;

14.3.3. būtinos informacijos apie vaiko sveikatą perdavimu lydintiems asmenims.

14.4. Mokiniai atsakingi:

14.4.1. už saugos ir sveikatos instruktažo išklausymą;

14.4.2. pasirašymą „Mokinių saugos instruktavimų registravimo žurnale“;

14.4.3. už dalyvavimą Išvykoje. Atsisakyti dalyvauti gali tik dėl objektyviai pagrįstų priežasčių, dėl kurių susitariama gimnazijoje;

14.4.4. už aptartų elgesio taisyklių laikymąsi: nekelti grėsmės sau ir kitiems keliaujant transporto priemone, nepažeisti saugaus eismo reikalavimų, atsakingai elgtis lankant numatytus objektus ir kt.

V SKYRIUS IŠVYKOS Į UŽSIENĮ ORGANIZAVIMAS

15. Išvyka į užsienį mokymosi tikslais galima, jeigu Išvykos programa ir tikslai padeda siekti Bendrosiose programose numatytų ugdymo tikslų. Prieš Išvyką į užsienio šalį susipažįstama su Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos rekomendacijomis dėl vykimo į pasirinktą šalį.

16. Gimnazijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo, susipažinęs su mokytojo planuojamos Išvykos programos projektu, kuris rengiamas gimnazijos nustatyta tvarka, priima sprendimą dėl mokinių Išvykos į užsienį organizavimo. Gimnazijos vadovas skiria Išvykos vadovą ir lydinčiuosius asmenis, su jais aptaria Išvykos programą, saugaus vykimo aplinkybes, galimas rizikas bei jų valdymą.

17. Išvykos į užsienį vadovas:

17.1. sudaro detalią Išvykos programą;

17.2. numato galimas kelionės rizikas ir jų valdymą ir aptaria su gimnazijos vadovu;

17.3. pateikia Išvykos programą ir detalią informaciją nepilnamečių mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) dėl nakvynės vietos, nurodo telefono numerį, kuriuo gali susiekti, bei kitą, jo nuožiūra, svarbią informaciją;

17.4. pateikia reikalavimus reikalingai informacijai gauti iš nepilnamečių mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) ir pilnamečių mokinių, kurią turi žinoti Išvykos vadovas vykdamas į Išvyką;

17.5. organizuoja vizos, jeigu reikalinga, gavimą;

17.6. organizuoja mokinių pasirengimą vykti į Išvyką, atsižvelgdamas į gimnazijos nustatytas taisykles/reikalavimus. Neišvykusiems mokiniams ugdymo procesas organizuojamas gimnazijoje įprasta tvarka;

17.7. supažindina su Išvykai į užsienį reikalinga informacija, paaiškina pagrindinius kultūrinius skirtumus, nurodo galimus informacijos šaltinius, pasiūlo mokiniams savarankiškai susipažinti su šalimi, į kurią vykstama;

17.8. supažindina su išvykos taisyklėmis.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Mokinio mokymosi laikas išvykose, ekskursijose ir kitais panašiais atvejais, trunkantis ilgiau nei pamoka, perskaičiuojamas į konkretaus dalyko (-ų) mokymosi laiką (pagal pamokos (-ų) trukmę).

19. Mokinių ugdymo ne mokykloje aplinkoje organizavimo aprašas keičiamas gimnazijos direktoriaus įsakymu.

20. Aprašas skelbiamas gimnazijos interneto svetainėje.

SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKTAŽO REKOMENDACIJOS

I SKYRIUS BENDRI SAUGOS IR SVEIKATOS REIKALAVIMAI

1. Mokiniai turizmo renginių metu turi ne tik taikyti jau žinomus saugaus elgesio modelius, bet ir juos tobulinti atsižvelgiant į besikeičiančią eismo ar saugumo situaciją.

2. Autobuso laukti kieme, o jam atvykus – nebėgti. Į autobusą pirma įlipa išvykos vadovas. Įlipant ir išlipant nesistumdyti, laikytis eilės.

3. Autobusui važiuojant visi vykstančios grupės nariai turi sėdėti.

4. Išlipus iš autobuso sustoti ir laukti tolesnių išvykos vadovo nurodymų.

5. Neatsilikti nuo grupės. Pasimetus likti toje pačioje vietoje.

6. Eiti per gatvę su visa grupe tik tam skirtose vietose, įsitikinus saugumu ir neskubant.

7. Keisti maršrutą galima tik išvykos vadovui leidus.

8. Apranga turi atitikti metų laiką ir tos dienos orą.

9. Turėti geriamo vandens.

10. Buitines atliekas mesti tik į tam skirtus kontenerius.

11. Laikytis asmens higienos reikalavimų.

12. Draudžiama naikinti priešgaisrinius įrenginius, deginti atliekas, mėtyti degančius degtukus, teršti gamtą, naikinti arba žaloti medžius, gyvūnus.

13. Vengti veiksmų, sudarančių sąlygas kilti gaisrui.

14. Organizuoti poilsinę veiklą, laužus kurti tik tam numatytose vietose, poilsiavietėse. Išvykstant poilsiavietę palikti tvarkingą.

15. Susižeidus kreiptis į išvykos vadovą.

16. Grįžus iš kelionės eiti į namus.

17. Mokiniais, kurie nesilaiko saugos ir sveikatos taisyklių, etikos normų taikomos nuobaudos gimnazijos nustatyta tvarka.

II SKYRIUS EKSKURSIJOS DALYVIŲ ELGESYS MUZIEJUOSE IR PARODOSE

1. Muziejuose ir parodose kiekvienas dalyvis privalo saugoti eksponatus, neliesti jų rankomis (jeigu muziejaus taisyklės to neleidžia), vaikščioti atsargiai, nekliudyti eksponatų, klausytis ekskursijos vadovo nurodymų ir pasakojimo apie vieną ar kitą eksponatą.

2. Be išvykos vadovo leidimo draudžiama atsiskirti nuo grupės dalyvių arba atsilikti nuo grupės.

3. Jeigu ekskursijos metu yra būtinybė išeiti, apie tai būtina informuoti išvykos vadovą.

III SKYRIUS

SAUGUS ELGESYS GATVĖJE, VIEŠAJAME TRANSPORTE: AUTOBUSE, TROLEIBUSE, TRAUKINYJE, TRAMVAJUJE

1. Lietuvoje ir daugelyje kitų šalių eismas vyksta dešiniąja puse, reikia vengti ėjimo prieš judėjimą. Prasilenkiama iš dešinės.
2. Net ir labai dideliuose sambūriuose negalima stumdytis, skintis kelio alkūnėmis. Pastebėjus, kad kas nors skuba, pasitraukite į šalį.
3. Jeigu turistinė grupė keliauja su lazdomis, tai lazda reikia laikyti vertikaliai, nes horizontaliai nešti lazda ar ilgą skėtį yra pavojinga, į jų smaigalius gali susižeisti praeiviai. Skėčiu ir lazda nemosuoti.
4. Einant reikia atsižvelgti į šaligatvio plotį. Siauru šaligatviu greta gali eiti tik du arba vienas asmuo. Sutiktuosius reikia praleisti. Paprastai tai daro jaunesnis amžiumi.
5. Pirmenybę sėsti į viešąjį transportą turi neįgalūs asmenys, maži vaikai, pagyvenę žmonės.
6. Laikytis transporto priemonių taisyklių: draudžiama iškišti rankas, persisverti pro važiuojančios transporto priemonės langą, važiuojant atidarinėti duris, išlipus iš transporto priemonės, iškart bėgti per gatvę ir kt.
7. Dėl paskirties vietos pasitikslinimo, dėl persėdimo reikia teirautis transporto darbuotojų, o ne keleivių, nes pastarieji gali suklaidinti.

IV SKYRIUS

ELGESYS PRIE VANDENS TELKINIO

1. Kategoriškai draudžiama maudytis nežinomose ir nepatikrintose vietose, audros metu, esant blogam orui, dideliam rūkui, prastam matomumui.
2. Geriausia ir saugiausia organizuoti maudymąsi atitvertuose pliažuose, kur budi gelbėjimo tarnybos. Jeigu nėra įrengtų maudyklų, grupės vadovas privalo patikrinti pasirinktos maudymosi vietos gylį, dugno saugumą. Tik įsitikinus visišku saugumu, leidžiama maudytis ne daugiau kaip 8 vaikams vienu metu, nurodytoje maudymosi vietoje, vienam asmeniui skiriama 4 kvadratiniai metrai ploto. (Laikytis kitų reikalavimų, numatytų Lietuvos higienos normos HN 79:2010 „Vaikų vasaros poilsio stovykla. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. V-765 (Žin., 2010, Nr. 108-5567)).
3. Jei grupė turi valčių, jos turi būti parengtos panaudoti gelbėjimui maudymosi metu.
4. Draudžiama maudymosi metu šūkauti, nes šauksmas vandenyje yra pagalbos prašymo signalas.
5. Kategoriškai draudžiama renginio dalyviams nardyti, šokinėti iš valtės, ar nuo stataus skardžio, kranto, maudytis temstant ar tamsiu paros metu, be išvykos vadovo leidimo.
6. Kategoriškai draudžiama vieniems dalyviamsirstytis valtimi.
7. Suorganizavę plaukimą valtėmis, išvykos vadovas ar plaukimo vadovas (rekomenduojama abiem kartu) patikrina, ar valtys perėję techninę apžiūrą, ar yra gelbėjimo priemonės (liemenės, gelbėjimo ratai, virvės ir pan.). Valties šeimininkas turi būti suaugęs žmogus, mokantis gerai plaukti ir apmokytas gelbėjimo būdų, sugebantis techniškai irkluoti.
8. Valtimis galima vežti tik leistiną asmenų skaičių, kuris nurodytas ant valtės borto. Neleistina plaukti toliau, kaip 100 metrų nuo kranto. Nemokantys gerai plaukti, prieš sėsdami į valtį, užsideda liemenes. Kitas gelbėjimo inventoriussudedamas į valtį.

V SKYRIUS

ELGESYS ŽAIDIMŲ IR ATRAKCIONŲ METU

1. Išvykų vadovams ypač reikia būti dėmesingiems, kai vaikai žaidžia specialiose žaidimų, atrakcionų vietose.
2. Vaikai privalo laikytis žaidimų ar atrakcionų vietose nurodytų saugos reikalavimų.

3. Išvykos vadovas privalo įsitikinti, ar tvarkingas inventorių, kuris bus naudojamas renginio metu.
4. Kategoriškai draudžiama liesti, ardyti, sprogdinti, mesti į laužą rastus sprogmenis.
5. Radus sprogmenis ar į juos panašius daiktus, dalyviai privalo pranešti išvykos vadovui, kurio pareiga pažymėti tokių radinių teritoriją, pranešti policijai, artimiausiam kariniam daliniui.
6. Draudžiama kurti laužą, eiti arti jo mergaitėms ilgais palaidais plaukais.
7. Negalima imti į rankas ką tik užgesusių nuodėgulių.

VI SKYRIUS

ELGESYS PASIKLYDUS MIESTE AR KITOJE NEPAŽIŪSTAMOJE VIETOVĖJE

1. Jeigu renginio dalyvis(iai) atsiskyrė nuo grupės ir pasiklydo, esant galimybei, pirmiausia privalo susisiekti su išvykos vadovu (paskambinti telefonu).
2. Neturint tokios galimybės, laukti toje vietoje, kur atsiskyrė nuo grupės, nebandyti patiems susirasti grupę.
3. Jeigu renginio dalyvis(iai) tiksliai žino grupės buvimo adresą, galima kreiptis į policijos pareigūnus, kad padėtų pasiekti grupės buvimo vietą.

VII SKYRIUS

ELGESIO REIKALAVIMAI KELIAUJANT TRANSPORTO PRIEMONE

1. Į transporto priemonę ir iš jos lipti galima tik jai visiškai sustojus.
2. Būtina laikytis saugaus eismo ir kultūringo elgesio taisyklių (nesikeikti, nesistumdyti, neskriausti mažesnių ir silpnesnių, netriukšmauti, nešiukšlinti, negadinti transporto priemonės inventoriaus).
3. Draudžiama trukdyti dirbti vairuotojui.
4. Įlipę į transporto priemonę apžiūrėkite inventorių. Pastebėję sugadintą inventorių, praneškite vairuotojui.
5. Sugadinus transporto priemonės inventorių, privalo sugadinusio mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) atlyginti nuostolius.

VIII SKYRIUS

MOKINIŲ SAUGUS ELGESYS EINANT Į PAŽINTINIUS OBJEKTUS (DIRBTUVES, CECHUS IR KT.)

1. Einant keliu į objektą, reikia laikytis saugaus eismo taisyklių (Instrukcija Nr. 2).
2. Objektuose neliesti rankomis techninių įrengimų, įvairių įrankių.
3. Nesistumdyti, garsiai nešnekėti.
4. Atidžiai klausytis šeimnininko (savininko) pasakojimo apie darbo pobūdį ir kt.
5. Pasiūlius ką nors atlikti, viską daryti pagal nurodymus. Neišgalvoti savo veiksmų.

IX SKYRIUS

MOKINIŲ SAUGUS ELGESYS TURISTINIO ŽYGIO METU

1. Kelkraščiu arba važiuojamosios dalies pakraščiu einantys pėstieji turi eiti prieš transporto važiavimo kryptį.
2. Organizuotai žmonių grupei eiti važiuojamąja dalimi leidžiama kolona ne daugiau kaip 4 eilėmis ir tik dešine važiuojamosios dalies puse. Kolonos priekyje ir gale iš kairės pusės turi eiti lydintys asmenys su ryškiaspalvėmis vėliavėlėmis.

3. Tamsiu paros metu arba esant blogam matomumui organizuotai žmonių grupei eiti važiuojamąja dalimi draudžiama.

4. Organizuotą vaikų iki 16 metų grupę vesti leidžiama tik šaligatviais arba pėsčiųjų takais, o ten, kur jų nėra, – ir kelkraščiu, bet tik šviesiu paros metu ir lydint ne mažiau kaip 2 vadovams.

5. Pėstieji, einantys neapšviestu kelkraščiu arba važiuojamosios dalies kraštu tamsiu paros metu arba esant blogam matomumui, privalo nešti šviečiantį žibintą arba prie drabužių prisegti šviesą atspindintį atšvaistą.

6. Į kitą važiuojamosios dalies pusę pėstieji privalo eiti tik pėsčiųjų perėjomis, o kur jų nėra – sankryžose pagal šaligatvių arba kelkraščių liniją. Kai matomumo zonoje perėjos ar sankryžos nėra, leidžiama eiti per kelią stačiu kampu į abi puses gerai apžvelgiamose vietose, tačiau tik įsitikinus, kad eiti saugu.

7. Įžengti į važiuojamąją dalį pėstiesiems leidžiama tik po to, kai jie įvertina atstumą iki artėjančių transporto priemonių ir jų greitį bei įsitikina, kad tai yra saugu.

8. Važiuojamojoje dalyje pėstieji neturi be reikalo delsti ar stoviniuoti.

9. Pėstiesiems draudžiama:

a) eiti per važiuojamąją dalį tose vietose, kur yra transporto ar pėsčiųjų atitvarai, o gyvenvietėse – ir ten, kur yra skiriamoji juosta;

b) eiti automagistrale ar greitkelio;

c) eiti skiriamąja juosta arba greta jos važiuojamosios dalies pakraščiu;

d) išeiti iš už stovinčios transporto priemonės ar kitos kliūties, trukdančios apžvelgti vietą;

e) eiti dviračių takais;

f) pasišalinti iš eismo įvykio vietos, jeigu pėstieji yra susiję su juo.

X SKYRIUS LANKYMOSI MIŠKE TAISYKLĖS

1. Piliečiai turi teisę lankytis visuose miškuose, išskyrus privačius.

2. Draudžiama lankytis miško sklypuose, kuriuose vyksta medienos ruošos darbai arba panaudotos cheminės ar biologinės miško apsaugos priemonės.

3. Įvažiuoti į mišką ir važinėti po jį galima tik keliais.

4. Statyti autotransporto priemonės miškuose leidžiama tik tam tikslui skirtose aikštelėse ir šalikelėse.

5. Būdami gamtoje, turistai turi saugoti aplinką, vietos gamtos ir kultūros paminklus, nedaryti žalos gamtai.

6. Stovyklavietę reikia įrengti saugioje vietoje.

7. Statyti palapines reikia atvirose aikštelėse, tam skirtose vietose.

8. Turėti palapinei statyti būtiną įrangą, nekirsti medžių, neišmindyti samanų.

9. Palapinę statyti ne arčiau kaip 25 m nuo vandens telkinio.

10. Jei nėra įrengtų laužaviečių, reikia parinkti vietą ir tinkamai ją įrengti. Laužavietę galima apjuosti akmenimis arba apkasti griovelio.

11. Laužų negalima kurti miško tankumynuose, jie turi būti ne arčiau 50 m nuo medžių.

12. Kurui naudoti kirtimų atliekas, nulūžusias sausas šakas.

13. Laužą kurti su pirštinėmis ir galvos apdangalu.

14. Baigus kūrėti, laužą užgesinti, užpilti žemėmis ar vandeniu, sutvarkyti stovyklavietę.

15. Turistai, pastebėję gaisrą, privalo jį gesinti ir pranešti apie jį atitinkamoms tarnyboms.

16. Miške draudžiama:

a) kurti laužus tam nepritaikytose vietose;

b) mėtyti neužgesintus degtukus;

c) deginti žolę, nendres, palikti stiklo tarą ar duženas;

d) gąsdinti ar gaudyti paukščius ir žvėris;

e) draskyti lizdus, ardyti skruzdėlynus;

f) skinti retus augalus;

- g) trukdyti kitų lankytojų poilsį garsia muzika;
- h) šiukšlinti mišką, palikti atliekas ir tarą.
- 17. Pasiklydus nelakstyti po mišką, o likti toje pačioje vietoje – greičiau suras. Stengtis pranešti apie savo buvimo vietą garsus sukeliančiais daiktais.
- 18. Neragauti, neliesti nežinomų augalų – galima apsinuodyti, nusideginti.
- 19. Einant žole, žiūrėti po kojomis(gali būti gyvačių), o tankią žolę praskirti pagaliu.
- 20. **Jei įkando gyvatė** (požymiai: įkandimo vietoje lieka dvi viena šalia kitos esančios nedidelės žaizdelės, vėliau oda patinsta, pakeičia spalvą):
 - a) paguldyti nukentėjusįjį ant šono;
 - b) užveržti galūnę 5-10 cm virš įkandimo vietos. Žemiau užveržtos vietos turi būti jaučiamas pulsas;
 - c) išspausti iš žaizdos nuodus. Negalima čiulpti nuodų iš žaizdos, nes galima apsinuodyti;
 - d) įkastą galūnę nuleisti kiek galima žemiau, malšinti skausmą;
 - e) vežti nukentėjusįjį į gydymo įstaigą.
- 21. **Jei įsisiurbė erkė** (požymiai: toje vietoje gali niezėti ar perštėti. Paprastai erkė matoma kaip mažas juodas taškelis, aplink kurį parausta oda):
 - a) nesistenkite,, išrauti,, įsisiurbusios erkės. Suimkite erkę pincetu ir atsargiai judindami į šonus pabandykite ištraukti;
 - b) jeigu erkės galva nutrūko, patepkite tą vietą jodu ar spiritu;
 - c) kreipkitės į medikus.
- 22. Iškylos metu patartina apsivilkti rūbus, dengiančius rankas ir kojas, o atviras kūno vietas pasitepti vabzdžius atbaidančiais kremais ar losjonais. Susidūrus su vabzdžiais, nemojuokite rankomis, stovėkite nejudėdami, ramiai, kol jie nuskris.
- Jei įkando vabzdžiai** (uodai, akliai, širšės, bitės, vapsvos):
 - a) nedelsdami apie tai pasakykite vadovui;
 - b) ant įkandimo vietos uždėkite šaltą kompresą, perpjautą svogūną;
 - c) jei smarkiai ta vieta tinsta, nukentėjusįjį gabenti į gydymo įstaigą.

XI SKYRIUS

ELGESYS VAIKŠČIOJANT PILIAKALNIAIS AR KALVOTOMIS VIETOMIS

1. Vaikščiojant piliakalniais ar kalvotomis vietomis būtina avėti tinkamą avalynę (batus storu grublėtu padu, su auliuku, kad čiurna būtų stabili).
2. Tokiose vietose reikia vaikščioti takeliais ar pažymėtomis vietomis.
3. Į piliakalnį ar kalną lipti vorele ar poromis. Rankomis nesusikabinti.
4. Apžvalgos aikštelėse laikytis drausmės, nesistumdyti, nesiremti į atitvarus.
5. Nuo piliakalnio ar kalno leistis palengva, neužlendant vienas kitam už „akių“, prasilenkiant nekliudyti vienas kito. Draudžiama bėgti.
6. Esant slidžiam takeliui, elgtis ypatingai saugiai.
7. Nešiukšlinti, neskinti augalų, nelaužyti medžių.

XII SKYRIUS

ELGESYS VANDENS ATRAKCIONŲ PARKE

DRAUDŽIAMA:

1. Rėkauti, švilpauti, klaidinti be pagrindo šaukiantis pagalbos, bėgioti, stumdytis.
2. Spjaudyti ant grindų ir į vandenį, atlikti gamtinius reikalus ne tualete.
3. Lipti ant atrakcionų, turėklų, dekoracijų.
4. Čiuožinėti laiptų turėklais, laiptuoti plieninėmis konstrukcijomis.
5. Nepilnamečiams asmenims iki 18 metų vartoti ir pirkti alkoholinius gėrimus.
6. Atsinešti maisto ar gėrimų, taip pat stiklinių, dūžtančių ir aštrių daiktų.
7. Rūkyti.
8. Fotografuoti, filmuoti.

9. Stumdytis, grubiai elgtis, trukdyti kitiems lankytojams.

BASEINE DRAUDŽIAMA:

1. Šokinėti į baseiną nuo jo krašto, bėgioti baseino kraštu, plaukioti vietose, kur tai draudžiama.
2. Įlipti į baseinus, sūkurines vonias ar išlipti iš jų ne tam skirtose vietose.
3. Įlipti į nusileidimo takelio angą degant raudonai šviesai.
4. Sudaryti situacijas, kurios galėtų pakenkti kitiems.
5. Įsibėgėjus išokti į nusileidimo angą, siekiant padidinti nusileidimo greitį ar atlikti atrakcionų viduje kitus neleistinus veiksmus(verstis, iššokti iš pripučiamų ratų ir kt.).
6. Slidinėti grupėmis.
7. Slidinėti kitomis pozicijomis, nei yra nurodytos informacijoje.
8. Leistis nusileidimo takeliais tuomet, kai personalas draudžia.
9. Naudotis neveikiančiais atrakcionais.
10. Nusileidus vandens nusileidimo takeliu būtina kuo greičiau palikti nusileidimo baseinėlį.
11. Pirčių zonoje prašoma netriukšmauti.
12. Pirčių zonoje privaloma turėti rankšluostį.
13. Prieš įlipant į baseinus, sūkurines vonias, prieš įeinant į pirtis bei jomis pasinaudojus, taip pat jomis pasinaudojus tualetu būtina nusiprausti duše.
14. Į sausas pirtis galima įeiti turint rankšluostį, kurį būtina pasitiesti ant medinių gultų po visu kūnu.
15. Šlepetes reikia palikti prie įėjimo į pirtį.
16. Poilsio zonoje ant krėslų ir gultų privalu pasitiesti rankšluostį.
17. Pirčių zonoje nerekomenduojama nešioti papuošalų.

PIRTYSE DRAUDŽIAMA:

18. Atsinešti ir naudoti savo užpilus, ekstraktus ir vantas.
19. Patiems pilti vandenį ant akmenų.
20. Naudoti kosmetines priemones.
21. Reguluoti pirčių patalpose esančius prietaisus.

XIII SKYRIUS TAISYKLĖS ŽYGIUOSE DVIRAČIAIS

1. Žygiuose dviračiais gali dalyvauti mokiniai nuo 12 metų, o jeigu vaikai yra išklause papildomą mokymo kursą ir turi mokyklos išduotą pažymėjimą – ne jaunesniems kaip 10 metų.
2. Dviratis turi būti tinkamo dydžio (lipdamas ant dviračio vaikas turi pasiremti pilna pėda).
3. Dviratis turi būti techniškai tvarkingas (stabdžiai, vairas, grandinė, pripūstos padangos, garsinis signalas).
4. Dviračio gale turi būti raudonas šviesos atšvaitas, iš abiejų šonų – oranžiniai šviesos atšvaitai, pritvirtinti prie ratų stipinų; važiuojant tamsiu paros metu arba esant blogam matomumui, priekyje turi degti baltos šviesos žibintas.
5. Važiuojant dviračiu būtina užsidėti dviratininko šalną. Šalnas turi būti užsegtas tvirtais plačiais diržais, kurie patogiai susisega po smakru.
6. Važiuojant dviračiu, negalima kalbėti mobiliuoju telefonu. Jeigu yra būtinybė pakalbėti, apie tai pranešama vadovui, kuris esant galimybei sustabdys grupės judėjimą.
7. Važiuoti dviračiu leidžiama tik dviračių takais, o kur jų nėra – tam tinkamu kelkraščiu pagal eismo kryptį. Kai dviračių tako nėra, o kelkraštis netinkamas, leidžiama važiuoti viena eile važiuojamosios dalies kraštine dešine juosta. Važiuodamas kelkraščiu, dviratininkas neturi trukdyti ar kelti pavojaus pėstiesiems.
8. Jeigu eismas intensyvus ir reikia pasukti į kairę, apsisukti ar pervvažiuoti į kitą kelio pusę , dviračio vairuotojas turi nultipti ir kirsti važiuojamąją dalį vesdamas dviratį.

9. Jeigu pėsčiųjų ir dviračių eismui skirtame take ar šaligatvyje yra paženklinta dviračių eismui skirta tako dalis, dviračio vairuotojas privalo važiuoti tik ja ir kuo arčiau dešiniojo krašto.

10. Kai važiuojama grupe, reikia judėti vienam paskui kitą. Kolonos priekyje ir gale važiuoja po vieną vadovą.

11. Nevažiuoti arti stovinčių automobilių, nes keleivis lipdamas iš automobilio gali partrenkti dviratininką.

12. Prieš lenkiant pėstijį, reikia iš anksto jį perspėti garsiniu signalu.

13. Važiuojant su grupe, draudžiama atsilikti arba atsiskirti nuo grupės.

14. Dviratininkams draudžiama:

- a) važiuoti automagistralėmis ar greitkeliais;
- b) važiuoti nelaikant bent viena ranka vairo;
- c) vežti keleivius, jei tam nėra spec. įrengtų vietų;
- d) būti velkamiems kitų transporto priemonių;
- e) važiuoti įsikibus į kitas transporto priemones.

GALIMOS RIZIKŲ TIKIMYBĖS

1. Fizinės rizikos

Aplinkos pavojai:

Slidžios ar nelygios vietovės (pvz., žygiai miškuose, kalnuose).

Nesaugi infrastruktūra (pvz., senos patalpos ar įranga).

Neprognozuojami gamtos veiksniai (pvz., staigūs oro pokyčiai, audros).

Transporto rizikos:

Eismo įvykiai kelionės metu.

Netinkamai organizuotas mokinių judėjimas (pvz., neatsargumas pėsčiųjų perėjose).

Fiziniai sužalojimai:

Nudegimai saulėje, vabzdžių įkandimai, alerginės reakcijos.

Traumos sporto ar kitų aktyvių veiklų metu.

2. Socialinės ir emocinės rizikos

Grupės dinamika:

Konfliktai tarp mokinių grupėje.

Nepilnavertiškumo jausmas ar izoliacija (pvz., kai veikla reikalauja specifinių įgūdžių)

Emocinis pervargimas:

Stresas dėl naujos aplinkos ar veiklos, ypač jei mokiniai nėra pripratę prie tokios formos ugdymo.

3. Organizacinės rizikos

Nepakankamas pasiruošimas:

Prastas veiklos planavimas, dėl kurio gali trūkti laiko užduotims ar neaišku, ką veikti. Nepakankamas reikalingų priemonių (pvz., pirmosios pagalbos rinkinio) pasiruošimas.

Nepakankama komunikacija:

Neaiški informacija mokiniams, mokytojams ar tėvams.

Netinkamas veiklos instrukcijų perdavimas.

4. Teisinės ir atsakomybės rizikos

Nelaimingų atsitikimų teisinė atsakomybė:

Dėl mokinių sužalojimų ar kitų nenumatytų situacijų (pvz., prarasti daiktai, sugadinta įranga).

Privačios informacijos apsauga:

Asmens duomenų (pvz., sveikatos būklės) pažeidimai dėl netinkamo jų tvarkymo.

5. Rizikos, susijusios su sveikata

Mokinių sveikatos būklė:

Nepastebėtos ar nežinomos alergijos, lėtinės ligos.

Dehidratacija, šilumos smūgis arba hipotermija (priklausomai nuo aplinkos).

Infekcijų pavojus:

Susirgimai dėl kontaktų su kitais asmenimis ar užteršta aplinka.

6. Finansinės rizikos

Papildomos išlaidos:

Nepasiteisinusios išlaidos (pvz., dėl atšaukto renginio ar netinkamos veiklos organizavimo).

Logistikos problemos:

Nenumatyti transporto ar įrangos gedimai, kurie didina sąnaudas.

Rizikų valdymo rekomendacijos

1. Pasiruošimas:

Atlikti išsamų rizikos vertinimą ir parengti atsargumo priemones. Turėti aiškų veiklos planą, įskaitant saugumo instrukcijas.

2. Komunikacija:

Informuoti mokinius, tėvus ir personalą apie veiklas bei rizikas.

3. Saugumo priemonės:

Užtikrinti pirmosios pagalbos rinkinio prieinamumą, turėti atsakingą asmenį su pirmosios pagalbos įgūdžiais.

4. Dalyvių stebėjimas:

Skirti pakankamai personalo grupės stebėjimui, ypač jaunesniems mokiniams.

5. Lankstumas:

Turėti atsarginį veiklos planą (pvz., prastų oro sąlygų atveju).

Kretingos r. Vydmantų gimnazijos direktoriaus
2025 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-90
patvirtinto Kretingos r. Vydmantų gimnazijos
ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimo
aprašo
1 priedas

PATVIRTINTA

KRETINGOS R. VYDMANTŲ GIMNAZIJA

.....PROGRAMA

I. IŠVYKOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

II. IŠVYKOS CHARAKTERISTIKA

III. IŠVYKOS PROGRAMA

IV. TRANSPORTAS

Programą parengė:

Kretingos r. Vydmantų gimnazijos direktoriaus
2025 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-90
patvirtinto Kretingos r. Vydmantų gimnazijos
ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimo
aprašo
2 priedas

PATVIRTINTA

**KRETINGOS R. VYDMANTŲ GIMNAZIJA
SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA NR.**

- I. BENDROJI DALIS**
- II. GALIMI RIZIKOS VEIKSNIAI RENGINIO METU. SAUGOS PRIEMONĖS
NUO JŲ POVEIKIO**
- III. VEIKSMAI PRIEŠ IŠVYKĄ**
- IV. VEIKSMAI IŠVYKOS METU**
- V. VEIKSMAI AVARINIAIS ATVEJAIS**
- VI. VEIKSMAI PO IŠVYKOS**

Instrukciją parengė:

Kretingos r. Vydmantų gimnazijos direktoriaus
2025 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-90
patvirtinto Kretingos r. Vydmantų gimnazijos
ugdymo ne mokyklos aplinkoje organizavimo
aprašo
3 priedas

TĖVŲ SUTIKIMAS

(data)

Aš,..... ,
(vieno iš tėvų (globėjų, rūpintojų) vardas, pavardė)

sutinku / nesutinku, kad mano nepilnametis vaikas
(pabraukti) (vaiko vardas, pavardė, klasė)
.....m. mėn. d. nuo..... iki val.
(metai) (mėnuo) (diena) (išvykimo laikas) (grįžimo laikas)

dalyvautų Išvykoje maršrutu

.....
(maršrutas)

1. Savo vaiką supažindinau su elgesio ir saugumo taisyklėmis: saugus elgesys autobuse, gatvėje, kelte, viešbutyje. TAIP, NE
(pabraukti tinkamą).
2. Suprantu, kad, reikalui esant ar įvykus nelaimingam įvykiui, mano vaikui būtų suteikta pirmoji medicininė pagalba. TAIP, NE
(pabraukti tinkamą).
3. Supažindinau savo vaiką, kad išvykos metu negali turėti ar vartoti, platinti alkoholinių gėrimų, narkotinių ir psichotropinių medžiagų, tabako gaminių, elektroninių kvaišalų, garintuvų.
TAIP, NE
(pabraukti tinkamą).
4. Jis (ji) yra informuotas (-a), kad pažeidus aukščiau išvardintus 1,2,3 punktus, išvykoje dalyvauti nebegalės. Užtikrinu, kad atvyksiu jo pasiimti. TAIP, NE
(pabraukti tinkamą).

Pranešu kokius vaistus pasiims ir vartos kelionėje mano vaikas:

Papildoma informacija

Tėvai (globėjai, rūpintojai)

(parašas)

Kontaktiniai tėvų (globėjų, rūpintojų) telefonai:
